

[Kristian Nygaard.]

gennem Bibliotekernes Udlaan. Adskillige Forslag til Formaalets Løsning har været fremme, og helt uden Resultater er man da heller ikke. Gennem de saakaldte Læsekredse, som Boghandlerne sætter i Gang, og som altsaa er helt private Foretagender, betaler hvert Medlem 1 Kr., som gaar direkte til Forfatteren. Gennem disse Læsekredse er det altsaa kun Forbrugerne, der betaler, og en saadan Løsning finder vi meget tiltalende.

Imidlertid har den højtærede Undervisningsminister nu bestemt sig til gennem nærværende Lovforslag at foreslaa, at alle Skatteydere, uanset om de laaner Bøger eller ej, skal yde et Vederlag til Forfatterne svarende til 5 pCt. af Statens Grundtilskud til Bibliotekerne. Dette Grundtilskud har gennem en længere Aarrække været stærkt voksende. Det er saaledes fra Finansaaret 1933—34 til Finansaaret 1945—46 mere end tredoblet. Paa Finansloven for Finansaaret 1946—47 er Bevillingen foreslaaet optaget med 2 917 992 Kr. En 5 pCt.s Afgift heraf giver ca. 146 000 Kr., som altsaa kan stilles til Raadighed for Forfatterne. Saa vidt jeg husker, er det oplyst, at de nævnte Læsekredse giver ca. 65 000 Kr. aarlig. Denne Sum ligger naturligvis ikke fast, men er afhængig af den Tilslutning, Læsekredsene faar. Hvis dette Lovforslag bliver vedtaget, er Stillingen altsaa denne, at Staten og Lærerne kan stille et Vederlagsbeløb for Læsning af Forfatternes Bøger paa omkring 200 000 Kr. aarlig til Raadighed. Hvorvidt dette Vederlag maa anses for tilstrækkeligt til at løse Spørgsmaalet paa forsvarlig Maade, afhænger af flere Ting.

Her er det jo ikke alene Antallet af Forfattere, der bliver afgørende, men ogsaa om den Stigning i Statens Tilskud til Bibliotekerne, som nu har fundet Sted i en Aarrække, kan ventes at fortsætte.

Med Hensyn til de Principper, der tænkes anvendt ved Pengenes Fordeling, har vi ikke stort at indvende, og Drøftelse herom kan maaske ogsaa bedst finde Sted i et Udvalg, som jeg gaar ud fra bliver nedsat til Sagens videre Behandling. Vi er klar over, at det er her, de store Vanskeligheder har ligget, men vi vil gerne medvirke til, at Enighed herom kan opnaas.

Det radikale Venstre vil i den Bryd-

ningstid, som ogsaa vort Folk befinder sig i efter den store Krig, hvor Modløsheden og Selvopgivelsen for mange staar som den store Frister — skønt jeg ingenlunde er enig i den Udtalelse, der kom fra en af de tidligere Ordførere om, at vi lever i en aandløs Tid; jeg mener tværtimod, at Tiden i meget høj Grad er aandeligt præget —, gerne være med til at skabe saa gode økonomiske Forhold for Aandens Arbejdere, Forfattere saavel som andre, at de hver paa sin Plads kan sætte alle Kræfter ind paa at føre dansk Kulturliv videre i det gode Spor, der bygger paa tidligere Slægtleds store Resultater, og derigennem styrke Tilliden til Folkets og Landets Fremtid.

Jeg skal med disse Ord paa Det radikale Venstres Vegne anbefale Forslaget til velvillig Behandling her i Folketinget.

Paul Holt: Vedrørende det foreliggende Forslag kan jeg paa min Gruppes Vegne give Tilsagn om at støtte dets Genneførelse.

Jeg skal komme med nogle Bemærkninger.

Fra Bibliotekernes Side vil man være meget tilfreds med Forslagets Stk. 1. Vi har jo allerede i flere Aar haft den Reduktion af Statstilskuddet, der har været brugt til at billiggøre en Række Foretagender, vi tidligere har maattet lade uløst, bl. a. Fællesforetagender af bibliografisk og biblioteksteknisk Art, Fælleskataloger, Boglister, trykte Katalogkort, Udvidelse af bibliotekstekniske Vejledninger, desuden Oplysningskontorets Arbejde, Biblioteksforeningens mangeartede Udvalgsarbejde m. v., ligesom man af denne Raadighedssum ogsaa har kunnet støtte nye Biblioteksformer i deres Begynderaar, f. Eks. Søfartsbiblioteket og Centralbiblioteket for Tuberkulosepatienter o. s. v. Fra Biblioteksside vilde man maaske nok have ønsket igen at faa det fulde Statstilskud paa de 80 pCt., saaledes at Staten havde overtaget den Merudgift, som de 2½ pCt. andrager.

Vedrørende Stk. 2 a er der ikke andet at sige, end hvad tidligere er fremført, at denne Bestemmelse falder sammen med Bibliotekslovens § 8, og den er der vist ikke nogen, der har rejst Indvending imod.

Det væsentligste i Lovforslaget er Stk. 2 b. Hermed prøver man at løse et